

آموزش هنر طراحی

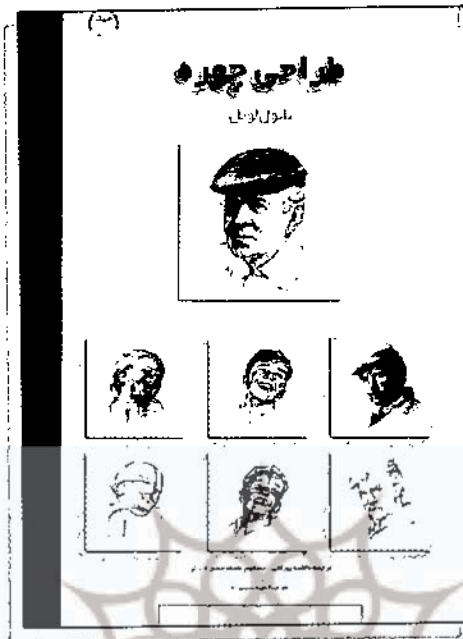
طراحی چهره

اثر: پاتول لویل

ترجمه: فاطمه بهرامی، تصحیح: محمدحسن اثباتی

انتشارات اسلیمی (باهمکاری جهاد دانشگاهی هنر)،

۱۳۷۸

● محمدعلی کشاورز

که دانستن آنها برای همه علاقمندان به طراحی بسیار سودمند است.

- در فصل دوم تناسبات جمجمه، سطوح اصلی صورت، اجزاء چهره و تناسبات چهره مردان، زنان، سالخوردگان، کودکان و نوجوانان بیان شده است.

- فصل سوم، به طراحی از اجزاء چهره اختصاص دارد، در این فصل شکل چشم، بینی، دهان، گوش، چانه و گردن تشریح شده است.

- در فصل چهارم، توضیحات در مورد ارزش‌های خاکستری و سایه روشن‌ها آمده و نحوه استفاده از درجات مختلف خاکستری بیان شده است.

- حالات چهره در فصل پنجم کتاب مورد توجه قرار گرفته است. خوشحالی، عصبانیت، تعجب، تفکر، خمیازه، غم، ناراحتی و درد در این فصل به تصویر کشیده شده است.

- فصل ششم، شرح طراحی از روی مدل است که مباحث: تشخیص و یافتن بهترین وضعیت، محل طرح در کادر و پس‌زمینه، نورپردازی مدل و... در آن مطرح شده است.

- طراحی قدم به قدم از چهره نیز در فصل هفتم مطرح شده است. در این فصل طرز طراحی از تعداد زیادی چهره کودک، نوجوان، جوان و سالخورده به شیوه قدم به قدم آموزش داده شده و به نحوه سایه‌پردازی نیز پرداخته است.

- دو صفحه آخر کتاب نیز به حاشیه، کادر و قاب برای طرح‌ها اختصاص داده شده و روش‌های ساخت حاشیه مقوایی، نحوه برش حاشیه، وسایل موردنیاز و به دیگر موارد قاب کردن یک طرح اشاره شده است.

- طراحی قدم به قدم از چهره

و طرز ساخت حاشیه، کادر و قاب برای طراحی‌ها.

استفاده از این کتاب می‌تواند بیشترین خواسته هنرجو را در طراحی از چهره برآورده سازد و به بسیاری از سوالات او در مورد شناخت ابزار کار، چگونگی آغاز طراحی از چهره، تناسبات سر و اجزاء و عناصر چهره و یا حالات مختلف آن پاسخ دهد. اگرچه این کتاب و یا هر کتاب دیگری نمی‌تواند جایگزین معلم شود، اما راهنمای بسیار خوبی است برای کسانی که برای طراحی از چهره اشتیاق دارند.

این کتاب دارای زیربنای اصولی در آموزش طراحی از چهره است و همه فوت و فن‌های این امر را به طور کامل توضیح داده و در هر جا، به مناسبت طراحی بسیار خوب و دقیقی از موضوع مورد نظر ارائه کرده است.

محتوای کتاب

مؤلف کتاب ابتدا ابزار و آلات طراحی را معرفی کرده و کاربرد و خاصیت هر یک از آنها را شرح داده و فضای کار مناسب را معرفی کرده است.

- مهمترین توصیه مؤلف در فصل اول برای یادگیری طراحی؛ طراحی، طراحی و طراحی است.

در این فصل ایجاد فضاهای تیره و روشن، هماهنگی سایه‌ها، ایجاد نورهای شدید، هاشور زدن و چگونگی کار با ذغال و معرفی انواع کاغذهای طراحی و نیز انتقال طرح بر روی کاغذهای دیگر سخن گفته است

آموزش همه هنرهای تجسمی با «طراحی» آغاز می‌شود و خلاقیت تصویری یا مهارت در طراحی جان می‌گیرد و نشو و نما پیدا می‌کند. در واقع طراحی، ابزار اصلی و بسیار مهم هنرهای تجسمی است. هنرمندان به نام تاریخ هنرهای تجسمی، عموماً دیدی نافذ و کاوشگر داشته و با نگاه عمیقشان اشیاء و محیط را جستجو کرده و لحظات و حالات را ضبط می‌نمایند تا در زمان بازآفرینی آنها و یا به کارگیری آنها در خلاقیت‌ها و بیان‌های جدید از آنها بهره‌گیری نمایند.

هر هنرجوی علاقمندی که اشتیاق به آموختن طراحی دارد، بایستی دید خود را قوی کند، اشیاء اطراف خود را خوب تماشا کند، اندازه‌ها و تناسبات دقیق آنها را به ذهن بسپارد و دست خویش را آموزش داده و با چشمان خود هماهنگ سازد تا بتواند آن حالات را بر صفحه کاغذ ثبت نماید. کتاب‌های آموزشی مناسب راهگشای این علاقمندان هستند.

کتاب «طراحی چهره» همان‌گونه که از نامش پیداست حاوی طراحی از چهره است، با روش گام به گام و با این عناوین:

- ابزار آلات

- ابزار مکمل

و هفت فصل دیگر با نام‌های:

- اصول پایه طراحی

- تناسبات سر

- طراحی اجزاء و عناصر چهره

- درجات مختلف سایه - روشن

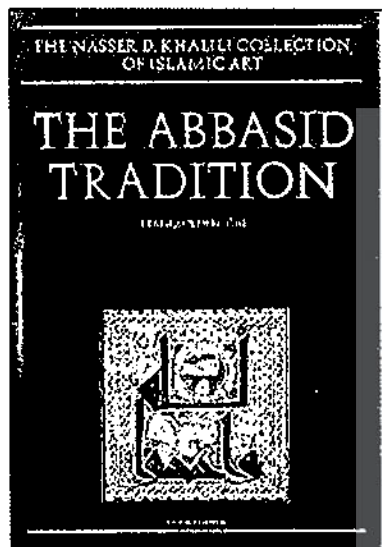
- انواع حالات چهره

- طراحی از روی مدل

THE ABBASID TRADITION

Qurans of the 8th to 10 centuries AD
(The Nasser D. Khalili collection of Islamic
Art, Vol 1)
by Francois Deroche

ISBN: 0815 307152

مجموعه حاضر سعی دارد به موضوعات قرآنی به صورت جامع بپردازد. در این اثر سه سبک مهم و اساسی خوشنویسی قرآن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

این مجموعه به ۹۸ عنوان، با شرح و توضیح و ارائه تصاویر رنگی پرداخته است. در میان این عناوین می‌توان به تعدادی از نسخه‌های صحافی شده قرآن و دو ورق نوشته شده با طلا و بر روی پوست و همچنین بخش‌هایی از قرآن مربوط به قرن دهم که در سیسیل یافت شده است، اشاره کرد.

در مقدمه این مجموعه نیز به (codicology) و تذهیب قرآن پرداخته شده و موضوع تاریخ‌گذاری و طبقه‌بندی آنها مورد توجه قرار گرفته است. این سیستم طبقه‌بندی قرآنی در پنج بخش انجام شده و در بخشی نیز شیوه‌ها و سبک‌های خوشنویسی در سه مقاله جداگانه مورد بحث قرار گرفته است.

دکتر Francois Deroche در فرانسسه مشغول به تدریس می‌باشد و مرجعی موثق جهت شناسایی قرآن‌های قدیمی است. از وی آثاری نیز چاپ شده است که از جمله می‌توان به مجموعه دو جلدی در ارتباط با موضوعات قرآنی در کتابخانه ملی پاریس اشاره کرد.

نکته‌ها

● در مجموع، این کتاب با مقایسه نمونه‌های مشابه که تعدادشان هم کم نیست امتیازات درخور توجهی دارد که آن را قابل توصیه به علاقمندان به طراحی از چهره می‌کند.

● ترجمه و ویراستاری کتاب اگرچه توانسته حق مطلب را ادا کند، ولی دارای ضعف‌های کوچکی است که با اندکی دقت از طرف ویراستار محترم قابل رفع بوده است. متن این کتاب به ویراستاری و اعمال رسم‌الخط منسجمی نیازمند است تا بتواند روانی لازم را بیابد.

● پاره‌ای از اصطلاحات و یا نام ابزار ترجمه نشده و عیناً با تلفظ زبان اصلی مورد استفاده قرار گرفته است که می‌بایستی برای آنها یا معادل‌سازی می‌شد و یا در پاورقی شرحی برای آنها می‌آمد.

● جای معرفی مؤلف در این کتاب خالی است. هر علاقمندی مایل است که مؤلف توانای این اثر خوب را بشناسد و با دیگر آثار او نیز آشنایی بیابد.

نکته‌ای دیگر

مطلب قابل توجهی که می‌تواند به عنوان مقالة مستقلی در «آموزش هنر طراحی» نوشته شود این است که این کتاب و بسیاری دیگر از کتاب‌هایی از این دست که همگی از دیار فرنگ آمده و ترجمه شده و مورد استفاده علاقمندان به هنرهای تجسمی واقع می‌شوند، دارای اصول تقریباً ثابتی هستند که بر مبنای آموزش کلاسیک استوار هستند. قریب به اتفاق این کتاب‌ها به روش آموزش گام به گام و با طراحی واقعی «رئال» از محیط، انسان، حیوان و طبیعت تدوین شده‌اند و همگی نگاهی واقعگرا به طبیعت و موجودات دارند و اساس کار

آنها بر شناخت محیط طبیعی و واقعی استوار است. عموم این کتاب‌ها خلایق‌های ویژه هنرچو و علاقمندان را به ذوقیات خود آنها واگذار کرده‌اند و در زمان آموزش اصول به هیچ وجه سبکی از طراحی را توصیه و یا القا نمی‌کنند. همه این کتاب‌ها این فرصت را به علاقمندان می‌دهند تا خود، پس از کسب مهارت‌های لازم در طراحی به دنبال بیان مکتوبات خویش، با شیوه و سبک مورد علاقه‌شان بپردازند. این کتاب نیز همین شیوه را دارد.

در بعضی از مراکز آموزش هنر کشور ما، متأسفانه به این شیوه کمتر توجه می‌شود و به دلایل گوناگون که بحثی جداگانه را می‌طلبد، از آموزش کلاسیک و واقعگرایانه طفره می‌روند. اغلب به جای پرداختن به اصول و زیربنایها، به مسائل فرعی و دست دوم می‌پردازند که حاصل آن آموزش ضعیف و ناقص هنرجویان و دانشجویان رشته‌های هنرهای تجسمی می‌شود، که همین امر نیز باعث شده تا هنرمندان توانای ما در زمینه طراحی واقعگرایانه به حداقل برسند. امید است که مسوولان و برنامه ریزان و مدرسان طراحی در مراکز آموزش هنر، اعم از دانشگاهی، مراکز تربیت معلم و هنرستان‌ها به این مهم توجه لازم را بنمایند.

از هنرمندان و طراحان ایران نیز انتظار می‌رود تجربیات خود را با شیوه‌ای مناسب، تنظیم و تدوین نمایند تا با حفظ صبغة ایرانی و اسلامی در کتاب‌های آموزشی، اولاً فرهنگ و هنر خویش را حفظ و اشاعه دهیم و ثانیاً محتاج پذیرش و به کارگیری دیگر فرهنگ‌ها نباشیم.